

Kulturværdiudvalgets årsberetning 2013

Indholdsfortegnelse:

Formandens forord

Udvalgets arbejde i beretningsåret

Indeksregulering for 2013

Ny forretningsorden for Kulturværdiudvalget

Høring om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er fjernet fra en medlemsstats område (omarbejdning).

Henvendelser fra udenlandske myndigheder

Udførselsforbud

Forbehold, herunder Holger Danske statue

Erhvervelser

Indlån af Lauritz Tuxens maleri ”Man rejser sig fra bordet”

Forhåndsgennemgangen

Individuelle ansøgninger

EU-forordningen om udførsel af kulturgenstande

Kulturgenstande i privateje belagt med udførselsforbud 2013 (fortegnelse)

Kulturværdiudvalgets sekretariat

Kulturværdiudvalgets medlemmer

Bilag: Udtalelse af 2. oktober 2013 fra Kulturværdiudvalget om forslag til direktiv om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er fjernet fra en medlemsstat.

Forord

Kulturværdiudvalget offentliggør herved sin 27. årsberetning siden ikrafttrædelsen den 1. januar 1987 af lov nr. 332 af 4. juni 1986 om sikring af kulturværdier i Danmark. Denne lov blev i 2010 ændret ved lov nr. 141 af 10. februar 2010. Kulturministeriet har efterfølgende udstedt lovbekendtgørelse nr. 1270 af 16. november 2010 om sikring af kulturværdier i Danmark og tilhørende bekendtgørelse nr. 391 af 30. april 2011 om sikring af kulturværdier i Danmark.

Kulturværdiudvalget behandler hvert år et betydeligt antal ansøgninger om tilladelse til udførsel af kulturgenstande. Der har været en beskedent stigning i antallet af ansøgninger i 2013. Der er ikke udstedt udførselsforbud i 2013.

Erland Kolding Nielsen
Formand

Udvalgets arbejde i beretningsåret

Kulturværdiudvalget har i 2013 afholdt 5 møder.

Udvalget har forhåndsgennemgået 13 auktionskataloger med 6.897 katalognumre over antikviteter, malerier, bøger, breve, manuskripter, smykker m.m.

Udvalget har behandlet 77 individuelle ansøgninger om tilladelse til udførsel af i alt 102 kulturgenstande efter den danske lovgivning.

Endvidere har Udvalget behandlet 42 ansøgninger om tilladelse til udførsel af i alt 175 genstande efter EU-lovgivningen. Der henvises til den uddybende beskrivelse af de to ordninger nedenfor.

Der er i årets løb ikke nedlagt udførselsforbud, men der er taget 5 forbehold i auktionssager.

Udvalget har i årets løb behandlet en række henvendelser og forespørgsler fra udenlandske kulturværdi- og politimyndigheder angående mulig illegal udførsel af kulturgenstande fra Danmark og andre EU-lande samt bistået danske politimyndigheder i opklaringen og forfølgelsen af mulige ulovlige indførselssager af kulturgenstande i Danmark.

Arbejdet foretages af Udvalgets medlemmer og deres institutioner, Det Kongelige Bibliotek, Nationalmuseet, Statens Arkiver, Statens Museum for Kunst og Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot samt de tilknyttede netværksinstitutioner: Danmarks Kunstbibliotek, Designmuseum Danmark, Rosenborgsamlingen og Statens Forsvarshistoriske Museum.

Indeksregulering for 2013

I medfør af bekendtgørelse nr. 392 af 30. april 2011 om regulering af værdigrænse i lov om sikring af kulturværdier i Danmark, jf. kulturværdilovens § 2, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 5, iflg. hvilken den oprindelige værdigrænse for genstande, som er ældre end 50 år, på 150.000 kr. reguleres årligt pr. 1. januar efter udviklingen i det af Danmarks Statistik offentliggjorte forbrugerprisindeks, hævedes beløbet pr. 1. januar 2013 til 162.000 kr.

Værdigrænsen for fotografier, som uanset alder har en værdi på kr. 30.000 eller derover, reguleres derimod ikke.

Ny forretningsorden for kulturværdiudvalget

Kulturministeriet godkendte den 4. marts 2013 Kulturværdiudvalgets udkast til ny forretningsorden. Der er bl.a. indarbejdet en bestemmelse om, at aktionsforbehold kan tages af hvert medlem af Udvalget efter meddelelse til formanden, der ekspederer sagen gennem sekretariatet.

Høring om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 93/7/EØF af 15. marts 1993 om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er fjernet fra en medlemsstats område (omarbejdning).

I forslaget indgår en række ændringer, der skal sikre, at direktivet opnår større effekt med henblik på at sikre, at ulovligt fjernede kulturgenstande tilbageleveres.

Kulturværdiudvalget kunne generelt tilslutte sig forslaget, men havde en række kommentarer især om forlængelse af fristerne for at påvise, at en genstand udgør et kulturgode og for at anlægge sag om tilbagelevering samt at besidderen af et ulovligt udført kulturgode skal bevise, at han har udvist nødvendig agtpågivenhed for at kunne få erstatning i tilfælde af tilbagelevering. Høringssvaret af 2. oktober 2013 er medtaget som bilag.

Henvendelser fra udenlandske myndigheder.

Kulturværdiudvalget har modtaget henvendelser fra udenlandske myndigheder, som er blevet opmærksomme på, at der er blevet søgt om udførselstilladelse til kulturværdier, som stammer fra Danmark, men hvor der ikke er fremvist en dansk udførselstilladelse. Udvalget finder det positivt, at det internationale samarbejde på denne måde har vist sig at fungere. Udvalget har i de konkrete sager undersøgt, om der skulle være søgt om udførselstilladelse og hvad konsekvenserne i givet fald skulle være. Der har været tale om sager, hvor der enten i forbindelse med kataloggennemgang er givet udførselstilladelse eller hvor den oprindelige ejer ikke har været opmærksom på, at der skulle være søgt udførselstilladelse. Udvalget har ikke haft grund til at kræve udførte kulturværdier tilbageført til Danmark. Den ene sag vedrørte udførsel af 4 veteranbiler fra Danmark til England, hvorfra de blev videresolgt til Australien. I den anledning udarbejdede Udvalget et notat, som konkluderede, at veteranbiler var omfattet af lovens bestemmelser.

Udvalget har ligeledes modtaget henvendelser om risiko for handel med illegale genstande fra Syrien og om stjålne egyptiske genstande.

Udførselsforbud

Kulturværdiudvalget behandlede et sammenhængende antal ansøgninger om udførselstilladelse til en række meget værdifulde kunstværker, som ønskedes solgt på auktion i London. Der var tale om malerier med meget høje vurderinger – det ene var den dyreste sag, der nogensinde havde været forelagt for Kulturværdiudvalget. Udvalget fandt på baggrund af fagkyndige udtalelser, at to malerier havde haft en sådan central betydning i dansk kunsthistorie, at man fandt, det kunne berettige til at nedlægge udførselsforbud. På baggrund af forskellige sonderinger måtte Udvalget konstatere, at det af økonomiske grunde ikke ville være muligt at afgive et købstilbud i henhold til § 11 i kulturværdiloven. Udvalget måtte derfor give udførselstilladelse.

Der har ikke været andre sager i 2013, hvor Udvalget har fundet grundlag for at nedlægge udførselsforbud.

Kulturværdiudvalget modtog fra Kulturministeriet en anmodning om at begrunde, hvorfor udvalget ikke havde nedlagt udførselsforbud vedrørende en tegning af J. T. Lundbye, ”med valne Hænder i den lille Breelde Skov ved Usserød”, som blev købt af The Metropolitan Museum of Art, New York. Udvalget svarede, at kunstneren hovedsagligt beskæftigede sig med det nationale landskab, og at en lang række af hans tegninger med denne type motiver af tilsvarende eller større kvalitet allerede befinder sig i offentlige danske kunstsamlinger, her særligt Kobberstiksamlingen ved Statens Museum for Kunst og i Den Hirschsprungske Samling. Den pågældende tegning kan således ikke beskrives som enestående på en måde, som berettiger til at forhindre udførsel heraf.

Forbehold, herunder Holger Danske statue.

Kulturværdiudvalget har ved forhåndsgennemgangen af auktionskataloger i 2013 taget 5 forbehold vedrørende to malerier, en dagbog fra Roald Amundsen-ekspeditionen i 1904, den originale Holger Danske statue og Søren Kierkegaards penneskaft. Ingen af forbeholdene blev omsat i

udførselsforbud. I fire tilfælde blev genstandene solgt til danske købere, der ikke efterfølgende har søgt om udførselstilladelse. Der blev givet udførselstilladelse til dagbogen, som blev købt af det norske nationalbibliotek.

Hans Pedersen-Dans statue af Holger Danske, udført i 1907 i bronze, kom på auktion i maj. Det er første gang, at Kulturværdiudvalget har modtaget en forespørgsel vedr. en statue, som står i det fri. Udvalget valgte på baggrund af statuens store kulturhistoriske og nationalhistoriske værdi at tage forbehold for evt. udførsel fra Danmark. Sagen, som skabte stor mediemæssig opmærksomhed, endte med, at statuen blev solgt til opstilling i Skjern.

Det er en tilbagevendende misforståelse, at det forhold, at Kulturværdiudvalget tager forbehold i auktionssammenhæng betyder, at der efterfølgende vil blive nedlagt udførselsforbud.

Grundene til, at Udvalget tager langt flere forbehold, end det udsteder udførselsforbud, er flere. Når en hel del forbehold ikke omsættes i efterfølgende udførselsforbud og evt. erhvervelse gennem Kulturværdiudvalget, er forklaringen den, at Udvalget altid har haft den praksis i tvivls- og hastesager at tage forbehold ang. kulturgenstande, hvis betydning eller værdi ikke på forhånd kan afklares umiddelbart, for efterfølgende at kunne få den fornødne tid til at foretage en grundig sagsbehandling, *såfremt* genstanden skulle blive solgt til udenlandske eller andre købere, der måtte ønske at udføre den. Men årsagen kan også være, at Udvalget simpelthen ønsker ”at have snor i en genstand”, for hvilken der efterfølgende skal nedlægges udførselsforbud, såfremt den ikke går til en dansk køber, idet et forbehold, der oplyses efter hammerslag på auktion, tvinger køberen til at søge om udførselstilladelse.

Erhvervelser

Kulturværdiudvalget har i 2013 ikke erhvervet kulturgenstande.

Indlån af blev Lauritz Tuxens maleri ”Man rejser sig fra bordet”.

Skagens Museum ønskede at indlåne Lauritz Tuxens ”Man rejser sig fra bordet”, som i sin tid blev ulovligt udført af Danmark, til en udstilling om Lauritz Tuxen. Den nuværende amerikanske ejer ønskede sikkerhed for, at han kunne få maleriet tilbage efter afholdelsen af udstillingen, som skal fortsætte til Fuglsang Kunstmuseum. Udvalget udstedte i denne anledning en erklæring om, at sagen i forhold til den nuværende ejer, som har købt maleriet i god tro på en auktion i New York, er forældet, og at Udvalget hverken kan eller vil rejse krav på maleriet.

Forhåndsgennemgangen

En betydelig del af Kulturværdiudvalgets arbejde består i en forhåndsgennemgang af auktionskataloger. Fremgangsmåden i forbindelse med forhåndsgennemgangen er fastlagt i § 9 i bekendtgørelsen om sikring af kulturværdier i Danmark (senest ved bekendtgørelse nr. 391 af 30. april 2011) og går ud på, at Udvalget før auktionen foretager en foreløbig gennemgang af kataloget og eventuelt en besigtigelse af visse genstande. Katalogerne skal derfor være Udvalget og sekretariatet i hænde senest 10 dage før auktionen for, at Udvalget kan nå at gennemgå og forhåndsvurdere indholdet.

Kulturværdiudvalget meddeler på baggrund heraf, hvilke genstande og værker Udvalget på forhånd tager forbehold for, dvs. de genstande og værker, der ved salg til udlandet gennem efterfølgende ansøgning kræves forelagt Udvalget til nærmere bedømmelse og afgørelse, før en tilladelse til udførsel kan gives. Hvis en ansøgning om udførselstilladelse afslås, skal Kulturværdiudvalget i

medfør af kulturværdilovens § 11 fremsætte et købstilbud, der svarer til hammerslagsprisen med tillæg af auktionsomkostninger, svarende til købers nettokøbspris.

Forhåndsgennemgangen kan desuden bevirke, at Udvalget indstiller til kulturministeren, at ministeren træffer beslutning i henhold til lovens dispensationsbestemmelse (§ 2, stk. 4). Udvalget har i 1997 præciseret, at Udvalgets forbehold også kan omfatte genstande, der efterfølgende vil kræve indstilling til kulturministeren. Der har i 2013 ikke været tilfælde, hvor Kulturværtdiudvalget har indstillet, at lovens dispensationsbestemmelse blev bragt i anvendelse. Katalognumre, for hvilke der ikke tages forbehold, kan omvendt frit udføres efter auktionen.

Kulturværtdiudvalget havde i 2013 aftaler om forhåndsgennemgang af kataloger med to auktionshuse: Lauritz.com og Bruun Rasmussen Kunstauktioner.

Individuelle ansøgninger

Det fremgår af kulturværdilovens § 11, at Kulturværtdiudvalget skal fremsætte et tilbud om erhvervelse af genstanden til markedsprisen, såfremt en ansøgning om udførselstilladelse afslås. Genstandens værdi fastsættes efter råd fra særligt sagkyndige. Som rådgivere for Udvalget er udpeget Foreningen af Auktionsledere i Danmark, Dansk Kunst Antikvitetshandler Union, Den Danske Antikvarboghandlerforening og Kunst- og Antikvitetshandler Ringen.

Kulturværtdiudvalget har i 2013 modtaget i alt 77 individuelle ansøgninger om udførselstilladelse for kulturgenstande i privateje. Alle ansøgningerne blev bevilget, for 2 maleriers vedkommende dog udelukkende fordi udvalget af økonomiske grunde ikke havde mulighed for at afgive et købstilbud, jf. ovenfor.

EU-forordningen om udførsel af kulturgenstande

Efter etableringen af det indre marked, hvor grænsekontrol som hovedregel bortfalder mellem EU-landene, er det imidlertid besluttet, at de enkelte EU-landes nationale kulturbeskyttelsesregler fortsat er gældende. Etableringen af det indre marked har således intet ændret ved den danske kulturværdilov eller den praksis, der er gældende i relation til loven. Det er fortsat denne lov, der regulerer, hvornår og under hvilke betingelser der kan nedlægges forbud mod udførsel af kulturgenstande fra Danmark til såvel EU-lande som lande uden for EU.

For at styrke de nationale beskyttelsesinteresser er der tillige skabt et fælles regelsæt, der skal hindre ulovlig udførsel af kulturgenstande ud over EU's fælles toldgrænser i henhold til Rådets forordning nr. 3911/92 af 9. december 1992, om udførsel af kulturgoder. Forordningen, der trådte i kraft den 1. april 1993, er kodificeret ved Rådets forordning nr. 116/2009 af 18. december 2008 om udførsel af kulturgoder. Disse regler om udførsel til lande uden for EU betyder, at der ved udførsel af bestemte kulturgenstande skal foreligge en udførselstilladelse, og at der i disse tilfælde skal anvendes en særlig europæisk ansøgningsformular. Ligesom det er det danske Kulturværtdiudvalg, der administrerer den danske lov, er det også Udvalget, der administrerer det fælles EU-regelsæt for det danske område.

Ansøgninger om udførsel af kulturgenstande til tredjelande skal således også fremsendes til Kulturværtdiudvalget, der i hvert enkelt tilfælde træffer beslutning om udførselstilladelse. Der er visse forskelle i de to regelsæt med henblik på kategorier og værdi- og aldersgrænser, og ordningen indebærer, at der også skal søges om udførselstilladelse i en række tilfælde, hvor en tilladelse ikke er nødvendig efter den danske kulturværdilov.

Kulturværdiudvalget har i 2013 modtaget 42 ansøgninger om tilladelse til udførsel af i alt 175 enkelte genstande i henhold til EU-forordningen. 32 af disse ansøgninger omfattende 135 genstande er indgivet af museer og privatpersoner, som ønskede en midlertidig udførselstilladelse i forbindelse med udlån til udstillinger i udlandet. Herudover blev der givet definitiv udførselstilladelse i 10 ansøgninger omfattende 40 enkeltgenstande.

Kulturgenstande i privateje belagt med udførselsforbud m.v.

Ved udgangen af 2013 er følgende udenlandsk privatejede kulturgenstande, som alle befinder sig i Danmark, belagt med udførselsforbud:

1. Carl Blochs portrætmaleri af *H.C. Andersen* (1869), 1997.
2. Wilhelm Marstrands maleri *Liggende Model* (1833), 1998.
3. C.W. Eckersbergs maleri *Udsigt gennem en Dør til løbende Figurer* (1845), 1998.

Endvidere er ved udgangen af 2013 følgende danske privatejede kulturgenstande, som alle befinder sig i Danmark, belagt med udførselsforbud:

1. En *Amati violin* (1627), 2001.
2. Resterende dele af Ålholm-samlingen (1600- og 1700-tallet), 1996-97.
3. En flintdolk fra Stubberup ved Nysted (stenalderen), 2010.

Årstallet i parentes henviser til oprindelsesåret/perioden for oprindelse, mens det andet årstal angiver året for nedlæggelse af udførselsforbud.

Kulturværdiudvalgets sekretariat

Kulturværdiudvalgets sekretariatsfunktioner er delt, således at det administrative sekretariat, herunder i forhold til offentligheden, som er placeret på Nationalmuseet, varetages af kontorfuldmægtig Lis Brock, mens chefkonsulent, cand. jur. Søren Clausen, Det Kongelige Bibliotek, varetager funktionen som Udvalgets juridiske sekretær.

Kulturværdiudvalget, den 27. juni 2014

Asbjørn Høllum
Rigsarkivar, Statens Arkiver

Erland Kolding Nielsen
(formand)
Direktør, Det Kongelige Bibliotek

Per Kristian Madsen
Direktør, Nationalmuseet

Karsten Ohrt
(næstformand)
Direktør, Statens Museum for Kunst

Mette Skovgaard
Direktør, Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot

Bilag

Notat om forslag til direktiv om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er fjernet fra en medlemsstat.

Kulturværdiudvalget har modtaget Europakommissionens forslag til Europa-parlamentets og Rådets direktiv om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er fjernet fra en medlemsstats område (COM (2013) 311 final 2013/0162 (COD)).

Kulturværdiudvalget kan generelt tilslutte sig initiativer til en bedre beskyttelse af nationale kulturgoder. Der redegøres i forslaget for forskellige mulige initiativer, herunder for en tilskyndelse til ratificering og gennemførelse i medlemsstaterne af UNESCOs konvention fra 1970 om kulturgoder. Kulturværdiudvalget har forståelse for, at man har vurderet, at den bedste løsning vil være en ændring af direktiv 93/7/EØF, men dette bør ikke udelukke, at man også tager initiativ til at foreslå, at medlemsstaterne tilslutter sig UNESCOs konvention, som har et bredere geografisk dækningsområde.

Det anføres i forslaget til direktiv under betragtningerne om proportionalitetsprincippet, at ”forslaget ikke medfører nye administrative byrder for myndighederne; byrden skulle tværtimod blive mindre.”

Kulturværdiudvalget finder dette forkert og misvisende. Der indføres som noget nyt, at man skal bruge informationssystemet for det indre marked (IMI), jf. nedenfor samt at forslaget har til formål at øge antallet af tilbageleveringer af kulturgoder. Det er således åbenbart, at forslaget må forventes at medføre byrder for de nationale myndigheder. Man bør derfor redeligt forklare dette samt argumentere for, at værdien af det forbedrede direktiv berettiger disse merudgifter.

Til artikel 1.

Kulturværdiudvalget kan tilslutte sig forslaget om, at bilaget over genstande, som er omfattet af direktivet, og henvisningen til genstande, som er opført på museers, arkivers og bibliotekssamlingers lister udgår, således at det overlades til de enkelte medlemsstater at definere, hvilke genstande, der skal være omfattet af direktivet som nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi, jf. artikel 36 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Udvalget skal dog pege på, at det kan blive vanskeligere for medlemsstaternes kompetente myndigheder at vurdere, om et kulturgode er omfattet af direktivet om tilbagelevering af kulturgoder, når der ikke længere er et bilag med en oversigt over de omfattede kulturgoder. I henhold til artikel 4 skal myndighederne bl.a. hjælpe med midlertidige foranstaltninger for at undgå, at et kulturgode unddrages tilbageleveringsproceduren. Hvis Kulturværdiudvalget eksempelvis skal bidrage til en beslaglæggelse eller et fagedforbud, kan udvalget vel risikere at ifalde et økonomisk ansvar, hvis det viser sig, at det pågældende kulturgode ikke var omfattet af direktivet. Udvalget finder dog ikke, at denne risiko kan tale for at opretholde det eksisterende bilag til direktivet.

Det er en forudsætning, at der i dansk lovgivning indføres bestemmelser om afgrænsningen af nationale skatte, når man fjerner bilaget over genstande, som er omfattet af direktivet, og henvisningen til genstande, som er opført på museers, arkivers og bibliotekssamlingers lister,. Kulturværdiudvalget finder det oplagt at tage udgangspunkt i bestemmelserne i lovbekendtgørelse

nr. 1270 af 16. november 2010 om sikring af kulturværdier i Danmark. Disse bestemmelser er dog ikke tilstrækkelige. Det bør således fortsat være således, at genstande, der stjæles fra kulturinstitutioner, kan kræves tilbagelevet fra udlandet, jf. den tidligere gældende bestemmelse om kulturgenstande, der har været optaget på inventarlistes. Tilsvarende forhold kan gøre sig gældende, hvor der er tale om kulturgenstande i privat eje (herunder selvejende institutioner), som måtte være blevet stjålet fra den retmæssige ejer og udført. Yderligere kan man pege på, statens ret til arkivalier ikke kan ophøre ved ekstinktion eller hævd, jf. arkivlovens § 18. Endelig kan danefæ eller danekræ, som skal afleveres til henholdsvis Nationalmuseet eller Statens Naturhistoriske Museum i henhold til bestemmelserne i kapitel 9 i museumsloven, være udført ulovligt. Alle de ovenfor nævnte kulturgoder bør kunne kræves tilbageleveret, hvis de er ulovligt udført. Frem for at begynde at opstille nye nationale lister over mulige kulturgenstande, som kan kræves tilbagelevet, skal Kulturværtdiudvalget anbefale, at der skabes lovhjemmel for, at det overlades til udvalget at træffe konkret beslutning om, hvilke kulturgenstande, der skal være omfattet af direktivet.

Til artikel 4.

I artikel 4, stk. 1 slettes bemærkningen om, at den ansøgende medlemsstat skal fremkomme med alle relevante oplysninger, der kan lette eftersøgningen. Det udelukker naturligvis ikke, at sådanne oplysninger fremsendes, men vi finder det underligt, at man tilsyneladende har krav på behandling af en anmodning uden at der fremsættes relevante oplysninger. Udvalget finder, at man skal fremkomme med sådanne oplysninger eller at de relevante myndigheder skal have adgang til at afvise en anmodning, hvis der ikke fremkommer oplysninger, som kan bidrage til den nationale myndigheds arbejde.

Forslaget indebærer, at fristen til at påvise, at en genstand udgør et kulturgode, forlænges fra 2 til 5 måneder. Kulturværtdiudvalget kan tilslutte sig, at fristen forlænges, men anbefaler, at man indfører en frist på 12 måneder.

Der foreslås i artikel 4 og 6 indført en pligt til at anvende informationssystemet for det indre marked. Kulturudvalget finder, at man i lyset af det beskedne antal sager, der har været, ikke skal indføre en sådan pligt til at anvende IMI, men overlader det til de nationale myndigheder, hvordan de vil håndtere sagerne.

Til artikel 7.

Det foreslås, at fristen for at anlægge sag om tilbagelevering forlænges fra 1 til 3 år. Kulturværtdiudvalget kan tilslutte sig, at fristen forlænges, men anbefaler, at man indfører en frist på 4 år.

Til artikel 9.

Der stilles forslag om, at besidderen af et ulovligt udført kulturgode skal bevise, at han har udvist nødvendig agtpågivenhed for at kunne få erstatning i tilfælde af tilbagelevering. Der opstilles fælles kriterier for fortolkningen af ”nødvendig agtpågivenhed”.

Kulturværdiudvalget finder dette forslag meget væsentligt, idet det kan bidrage til, at der udvises større omhu i forbindelse af erhvervelse af kulturgoder, således at der skabes et stærkere incitament til at begrænse ulovlig handel med kulturgoder.

Til artikel 13 og 14.

I artikel 13 slås det fast, at direktivet kun finder anvendelse på ulovlig fjernelse fra en medlemsstat, der har fundet sted efter den 1. januar 1993, medens det i artikel 14, stk.2 nævnes, at medlemsstaterne kan udvide den i direktivet beskrevne ordning på kulturgoder, som er fjernet fra andre medlemsstaters område på ulovlig vis før den 1. januar 1993. Kulturværdiudvalget finder, der er tale om en ulogisk modsætning mellem disse bestemmelser, hvorfor det anbefales at slette artikel 14, stk. 2 og overlade det til de enkelte medlemsstater at gennemføre lovgivning på dette område.

Til artikel 16

Der fremsættes forslag om fristen for udarbejdelse af en rapport om direktivets gennemførelse forlænges fra 3 til 5 år. Det anføres i begrundelsen, at rapporten skal give de øvrige EU institutioner mulighed for at holde sig underrettet om gennemførelsen af direktivet. Kulturværdiudvalget er skeptisk overfor værdien af sådanne rutinemæssige rapporteringer og finder, at der kun bør udarbejdes afrapporteringer, når der ud fra en konkret vurdering findes grundlag herfor. Sådanne rutinemæssige afrapporteringer medfører betydelige administrative omkostninger i hver af medlemsstaterne, hvortil kommer udgifterne i EU-systemet til udarbejdelse af en samlet rapport. Udgiften til sidstnævnte rapport angives i konsekvensanalysen til 27.500-55.000 Euro.